

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Horologium aeternae sapientiae

Seuse, Heinrich

[Paris], [zwischen 1480 und 1489 oder um 1485-90]

[Capitulum] xii [xiii]

[urn:nbn:de:bsz:31-293072](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-293072)

multū excedētia qđ respōdeā oīno nō habeo nisi qđ dī-
 gitū ori meo suppono. 7 īperfectū meū tue benignissī-
 me volūtati 7 pfectissīme maīestati cōmitto. hoc solum
 subīferēs de tua grā qđ stulti sūt qui amorē tuū p̄ciosi-
 ssimū 7 amorē mūdi vanissimū adiucē p̄parare tēptāt
 Nā velut ignobiles in sentibz esse pro delitiis p̄putant
 cū et ratio eoz vana sit eo qđ multitudine tali hūc scilz
 mūdū diligentū amorē īp̄ius appbare. 7 e cōtrario ex
 paucitate tibi amore perfecto iūctoz amorē īprobare
 nītrūtur. p̄hōdolor ceci sunt duces cecoz. Magis enī
 ex hoc oppositū qđ p̄positū probatur facilis. dū constat
 multitudinē nō ratione rei sed magis duci affectu ior-
 dinato. Tū etiā qđ stultoz īfinit⁹ est numer⁹. *Ecclīastes*
1. d. Item auri gēmaz p̄ciosaz raritas ferri vero lapi-
 dūqđ ignobiliū copiosa multitudo. Errasse p̄inde nīni-
 um cognosco 7 cordis cū dolore accuso meīp̄z eo qđ mi-
 nima quoqđ laboris exercitīa p̄ salute p̄rimi facta mlt-
 tū pōderavi. 7 qđ īpatiēs fui ī aduersis. O qđ misericor-
 dīter parcis cū hic aduersa t̄buis: 7 qđ seure irascēris
 cū semp̄ p̄sp̄ra elargiris. Amabilis est valde tua paf-
 na correctio. Quē enī diligis corripis. 7 quasi paf in fi-
 lio cōplacet tibi: nullus cōquerat qđ tuoz sis oblit⁹ t̄bu-
 latoz. Quin poti⁹ obliuioē eterna oblit⁹ es. q̄bz ad mo-
 dicū parcis. bona eoz quedam modica remunerando
 sed eos ī eternum damnabis eoz mala opera sine fine
 puniendo. Dignū igitur valde est vt hic aduersitate cō-
 tinua premātur quos tātis miseris carere et tā īmēsā
 gloriā possidere decreuisti.

Quid vīle sit seruo dei in hoc mūdo multas sustinē tribu-
 lationes. *Et de patiētia.* **Capitulū. xii.**

Consolamini cōsolamini p̄plē me⁹ dicit deus
 vester. *ysaie xv. a.* Anim⁹ quidē sp̄ritualiter
 egrot⁹ mūdanisqđ varietatib⁹ plusqđ oportuit
 opp̄ssus vel subiect⁹ dū noctē adūsitatis post

die incurrisset prosperitatis. Remediorum obliuio promissorum
cepit rursus anxari et corde mestissimo animam suam coram
deo effundere: et que passus fuerat aduersa quodam affectu
compassiuo tamquam carbonem desolatorios corde ignito ad
memoria reuocare ac lacrimari vehementer. Eum autem disci-
pulus sapientie non habet ad manus unde spiritum in aduersis
pro christo laborante refoueret. ecce ei desideranti iuuenis
quidam pulcherrimus in uisione astitit qui sibi instrumentum
musicale quod psalterium dicitur cruce signatum ad manus
porrexit: mentes eius iterato sanctius spiritualibus fecunda-
uit. percipiens ut iocunde et sapienter psalleret. et corda istius
in deo suo letificaret. Qui accepto psalterio ad se redi-
ens et propositum intelligens coram suo egrotante carnis assump-
to sic exorsus est. Consolamini. etc. Cumque hec et his similia
consolatiois uerba ad leniendum dolorem animi depmet non
luit consolari. sed magis ac magis cepit tristari. Uerba
namque dulcia dum meror in cursu est: corda tristia interdum
reddunt tristiora. Sed armonia ut fertur letum reddit letio-
rum. Sic et animus deuotus diuine flagrans amore quanto suauis
diuina presentia post probationem amarum in se exprimit. tanto pro-
tus in lacrimas ex ipso uersa leticia resoluitur. Eodem
modo accidit in proposito ut anime languenti materia gau-
diorum in occasione uertetur in tristitiam. Nam qui potius ride-
re debuerat flere cepit supermodum. quia anima eius ualde
de in amaritudine erat. Interrogatus quid passus esset
respondit. En ego infelix in adolescentia constitutus
abui michi amicum assumere ut eius leto perfruerem con-
sortio: vitam agerem felicem. Que blandis sermoni-
bus et amplissimis promissionibus se michi exhibens
omnibus speciebus sponsam esse accepi. Et cum diu apud
eam mansissem. prohibet dolor de amica facta est inimica.
Agnus in leonem mutatur: et tota uita mea ipsa medi-
ante dolore et miseria repletur. Dum ei in domo mea
securus ut putabam residerem et uelut arbor frondosa

turta salices torrentis ramos expandē iciperē ac fructificare. hec sponsa crexit se contra me: z flores teneros arefecit. frondes auulsit. ficū decorticauit. et dū adhuc ordiner succidit me. hostes contra me crudelissimos suscitauit quotidie affligētes. Quibus cū cuperē resistere illoꝝ frequēti insultu nimis afflictus corpore cepi languere iuuenili: z corde contabescere. Post hec vulnus apponēs vulneri. parentē vnicū cordis mei solatiū tēporale quē valde diligebā ipsa michi abstulit desolatū q̄s reliquit. O q̄ euilās tūc suspexi in celū petens vt irā suā misericors deus in māsuētinē verteret. z afflictionē miseri paulisp̄ releuaret. Sed ecce qd̄ cū lacrimis dicere cogor: furoꝝ suū p̄fata sponsa exercuit in hunc modū. Nam duas solas oues habuit: mecū edentes simulq̄ bibētes. et dū mīme putarē duo lupi vespertini ouisculas rapiūt infeliciter laniantes. Qui post eas euulando currens vix partem aliquam morticiniū extorsit. quomodo si pecudis pastor duo crura eruat de ore leonīs. In gemiscebant tunc multozum corda afflictioni compatientes. Quidam autem illic stantes subsannabant miserum. ac ei quod paciebatur impropers. tribulatio hec tantū inualuit vt ego morsq̄ vno tātū vt ita dicam gradu diuideremur. Nec adhuc destitit hec quam maxime diligebam. sed istis tribulationibus no uas continuauit. Etenim nemus folioꝝ viriditate venustū cum magno laboze z studio a puericia mea plantaueram cathedre honoris contentiuū. de qua gloriā z honorem me recepturum sperabā. Lūq̄ iam tēpus adesset vt meo fruerer laboze cathedra subuertitur. z nemus in alteriꝝ reducitur dominiū. labor omīs perditur ac fixis intētus frustratur. Et sic velut in altū eleuans elisit me valde. Job. xxx. c. His malis adhuc crassantibz multitudinē quozūdā velut serpentiū. z aialū venenatorū cōcitauit impetu vehemētissimo me affligētes. fra

tunc erā drachonū ⁊ soci⁹ strucionū. Job xxx. d. Canes
rabi di aduersū me latrabāt. scorpiones a secreto vul-
nerabant. Sicq; omī genere penarū me ledentes vitā
meā ad amaritudinē perducebant. Tēpus nō sufficit
et singula aduersatrici flagella enarrare. sed dicere
libet cū pphā. ysa. xxxiii. c. Secretū meū michi: secretum
meū michi. Nec autē est abūdantia cordis ppter vocē to-
cūde cōsolationis tue de plenitudine cordis simul cōflu-
entibz lacrimis violentē eruperūt. ¶ Nec cū discipulus
audisset intellexit misterii esse despōsatiois eterne sapi-
ētie. que suos amatores tēporalibz cōsuevit tribulatio-
nibz pbare: ⁊ pbatos sibi in amicitia copulare. Et cō-
uersus ad eā dixit. O dine sapie abyssus ipscrutabilis
O toti⁹ pietatis pelagus itermiabile. quare sic affligis
diligētes te. ⁊ te modicū curantes collo pmittis incedē
erecto. An ignoras tu qui es plasmator oīz ifirmitatis
humane debile nimū esse fūdamētū. ⁊ q; corpus quod
corrūpitur in tātū aggrauat aīaz vt nō possit semp ea
que vētura sūt inspice. sed cogit magis que in pfectu sē
inclinatioēz habē. O clemētissime de⁹ tbulatioēs nrās
clemēter cōsidera ⁊ vtutē patiendi psta ac tuis gratissi-
mis cōsolatioibz corda iualida ex alto cōfirma. ¶ Sa-
piētia. ¶ Minulus recent⁹ pgenit⁹ maternū refugū quit.
capree vō vba petit. sed cū ad icreitū puenerit lac dese-
rēs cacumia mōtiū ꝑscēdit. in lilia pascat. et gregi suo
libere sociat. Puerilia iura lacti debita snoz iam mar-
ritate trāscendisti. Tēpus est vt ablactat⁹ a lacte auul⁹
ab vberibus veluti solido vtēs cibo. numero vīroz for-
tū adūgaris. Exēplo igit eoz disce qd agas. ⁊ q; patiē-
cūcta aduersa debeas sustinē vt pariter ⁊ tu tbulatioibz
pbat⁹ eoz numero cū gaudio socieris sine fine. Ascēde
igit ad cor altū ⁊ vide fba innumerabilē oīz sctōz q; a se-
culo sūt. ⁊ aiaduerte qm omēs qui pīe volūt in xpō vi-
uere ꝑsecutionem patiētur. scdā. ad thi. ii. ¶ Verūptn nō sē

cōdigne passioēs hui⁹ t̄pis ad futurā gloriā que reuela-
bitur in nobis. Ad ro. viii. d. Et vt de ceteris sileā ecce
puer cytharista vir scōz cor dei. Quātas iquit ostēdisti
in tribulatioēs. ꝛc. Joseph futur⁹ egypti dñs a sribz su-
is vēditus a muliere infamat⁹ carcerali custodie māci-
pat⁹ fuit. Gen. xl. b. c. Taceo de abraā moyse ꝛ cetis p̄r
archis ꝛ pphetis ꝛ amicis dei altissimis: quoz longani-
mitas semp nō imerito speculū patiētie tibi eē deberet
ꝛ te cordatū reddē in aduersis. Interroga generatioēs
singlas ꝛ ānūciabē tibi maiores tuos ꝛ dicēt t. Dextro.
xxii. Externus quippe es ignorās introitū tuū ꝛ exitū
tuū. et videbis qz ridiculū est qđ pateris si quod pate-
ris debite librare et patrū passionibus volueris cōpa-
re. Ecce ysayas grāz nobilitate isignis serra lignea se-
catur. Iherēias in vtero fetificat⁹ qui diē hoīs nō cōcu-
piuit: lapidibz obrutis cōcrematur. Ezechias crudelitē
excerebatur. Daniel vir desiderioz in lacū leonū pro-
icitur. Tres pueri camino ignis tradūtur. Danielis. iii. c
Job exemplū patientie in manus iūmici datur. Job ii.
Thobias execcatur. Thobie. ii. b. Machabei cruciatibz
exq̄sitisissimis interēpti sūt. Scōs macha. vii. Et hi qđ
patres boua tp̄alia in repromissioē acceperunt. Porro
ab inicio nascētis ecclie a diebz scilz iohis baptiste reg-
nū celoꝝ vim patitur ꝛ violētū rapiūt illud. Math. xi. b.
Nonne vides apostolos aīcos meos carissimos in hoc
mundo fame siti frigore ꝛ nuditate laborare carceribz
et plagis ac mortibus se exponere. omibz qz angustia
subiacere nec murmurare. sed ibāt gaudētes a conspec-
tu consilii quoniā digni habiti sūt pro nomie ihesu cō-
tumeliam pati Actū. v. c. Sanctos quoqz martires q̄s
audeat aspiceret et desidiōsus vel querulosus esse. qui lu-
dibria et verbera experti. insuper vincula et carceres.
temptati sunt et in occisione gladii mortui sunt. Ad he-
bre. xi. g. ac demū gloriofissime sūt coronati. Cōfessores

et virgines longū ducentes martiriū carnē suā cū vitis
et concupiscētis crucifixerūt. Sal. v. d. Quid fecit alexi?
Quid passus eustaci? Quid deniq; hodierna die p to-
tā fidei spaciōsā latitudinē pro amore dei patiūtur iu-
venes et vrgines sed et cōiugate ac vidue deuotissime. q̄-
rū magnitudo tribulationū si cognita esset silentiū ori-
tuo q̄rulofo iponeret. Nōne ad meōziā reuocas erēplū
meōziale valde de femina cōiugata deo deuotissima q̄
ueniēs in cōfessioē tibi aperuit. quali ē vigiti ānis cum
marito suo vixerat qui nō homo sed velut leo ferocissi-
mus gladio euaginato ipam multotiēs ipetierat. et inu-
meris verberib; et cōtumelisis mulierē factā atq; pudē-
cā flagellauerat. in tm̄ vt singulis horis ad aspectū vi-
ri mortē phorresceret iprouisā. Que oīa deuotissima fe-
mina paciētissime ferēs. nec murmurās aut reclamās
pro salute ipiūssimi tibi orādū tam deuote supplicauit.
Nōne tūc surfū respiciebas ac peccatū tūndēs corde vere-
cūdo pclamabas te nichil pati; occiose vagari. Pretea
adhuc restat vñ meli; tibi cōcludat et salubrē cōsulat.
Achillem cordis tui in mediū profero collationē vide
licet ac vitas patrū quas quotidie legis ac relegis et a
quib; diuelleris. His diligēter ispectis satis mirabile
est si nō tm̄ in eis pfectisti vt patientiam didisceris i ad-
uersis. Ubi est tu' arseni? Machariū Anthoniū Paulū et
hylarionē oblit'es. Eōgrega dispōsiōes cordis tui. et re-
miniscē patrū diuinissimozū qui in thebaide ac egypti
ptib; ceterisq; hēmi locis degētes ac recessus mōtiū p-
rupta petraz aufract' petētes siluaz horridā vastitatē
hēmi q̄stier. ibiq; ab humanis aspectib; semoti inume-
ra aduersa deuotissime tolerantes. cunctis admirabi-
lē duxerūt vitā. nōne erubescis cū hos pspicis et societati
eoz ānumerari toto mētis affectu ꝓcupiscis et eoz suf-
ferētias vel imitari nō vis it̄ tot strenuissimos milites
torpescē. Absit. Jā tps p̄tūit. Ecce i virū mutat'es. abice

amodo puerilla ⁊ ppara te ad bella robustiora. **D**isciplus. **C**ere cū hos viros gloriosos ⁊ eoz gesta stupenda pāp vniculus intueor pfecto me nichil esse nichilqz pati cū gemitu cordis exclamo. Sz ⁊ si aliqd trīstabile me habē putabā. ad eoz aspectū pdo suauiter ⁊ respiro. Sz velle scire vtrū fortuna casualia ⁊ tribulationes iuolūtariē salubres vel etiā meritozē existāt. Et iterū. Quare amicos poci⁹ adūsis q̄ p̄speris soleas exercere. **S**apia. **U**na interrogatiōe tria dubia tibi solueda deposcis. videlz de casu. de modo. ⁊ de causis tribulationū. De primo firā teneas sentēciā q̄ nulla t̄bulatio nec q̄cūqz alius euē⁹ fortuit⁹ potest dici casualis. relati⁹ ad primā oīz causā licet p reductionē ad hāc vel ad illā leges casualitatis icurrat. Cū q̄uis ē occurrens adūsitās ei⁹ nutu ⁊ puidētia gerit. cui⁹ v̄tute cūcte res st̄ create ⁊ i suo esse cōseruāt. Porro de iuolūtariis t̄bulatiōibus scire debes q̄ licet iuolūtariā in q̄tū huiusmodi nō sit meritoziā. verūptm̄ si prudēs aīm⁹ h⁹ q̄s iuolūtariē illatū ē. volūtariē pati voluerit. ⁊ volūtariē hacten⁹ rebellē ad v̄gā dei icliauerit. v̄tutē faciēs ex necessitate. Hanc dubiū qn salubre ⁊ meritoziū fiat h⁹ q̄s añ pestiferū videbat ⁊ ad spūale v̄tutū p̄ficiet icremitū. Sic reuera dei sapia innumeros a p̄cipio mūdi a se iuitos trahit ⁊ rebelles intrare cōpellit. Eri in vias et sepes. et p̄pelle intrare. Luce. xiii⁹. Sed quare electi vt plurimū hic aduersis depzimanf. hoc i p̄optu pro ratioē habeas: qz cū proni sint s̄sus hoīs ad malū ab adolescētia sua septēda est via electoz sp̄inis t̄bulatiōnū. Osee. ii⁹. b. ne noxia delecta materiā p̄beat deliquēdi. sed dū elect⁹ q̄sqz in imis p̄tinuis t̄bulatiōibus p̄miss ad supna tēdē cogit. Bernard⁹. Tribulatiōes cōpellūt nos ire ad deū. **D**isciplus. **T**ribulatiōes tp̄ales q̄d v̄tiles esse nō discedo si modū ⁊ possiblitatē paciētis nō excedāt. Sola veratio itellectū dabit audiētī. ysaie. lxxvii⁹. Quod exponit

bernard^{us} ad eugenium dicens. Verum est si nimia non fuerit
Nam si sic non plane intellectum dat sed conceptum Sed ecce
aduersitatis presentia afflictiva tam vehementer agit et mo-
uet. ut interdum humanam virtutem excedere videat. **S**apientia.
Dic moris miserorum solet esse ut sua flagella aliorum flagel-
lis estimet ponderare et sua dona quosque magis defleat.
quam aliena. **E**t qui putat hac specie flagelli. supermodum
pregrauari mutata specie eadem difficultas querimonie re-
maneret. unde omni expectatione semota voluntati diuine
te subice. et flagella eius excipe cum affectu. fidelis enim
deus qui non patietur temptari suos supra id quod possunt.
sustinere. Prima ad corinthios. c. Quid ergo times. piissimus
namque est: ut velit. sapientissimus ut optime nouerit
quid expediat pro unoquoque. potentissimus: ut ubi ho-
mo ex se deficit ibi suppleat manus omnipotentis. Igitur
tacta cogitatum tuum in domino et ipse te enutriet omnem
solicitudinem tuam in ipsum proice quoniam ipsi cura est de te.
Prima petri. v. b. Accede et fiducialiter dic ad ipsum. Pater
mihi non mea: sed tua voluntas fiat. Cum autem tribulatio
aduenerit exi hospiti tanto benigne obuia et dic corde
iocundo bene veniat amica mea tribulatio. **D**iscipu-
lus. O deus quod facile est hoc dicere: et quod difficile tri-
bulationem afflictivam actu sustinere. **S**apientia.
Si tribulationes non affligerent: tribulationes ap-
pellari non valerent. Tribulatio cum presens est me-
riticam prestat. Cum autem preterierit et victa fuerit
summe letificat. Breue habet amaritudinem et longam solati-
onem frequens tribulatio. Consuetudine tandem vincitur ut iam qua-
si non esse tribulatio. aut leuis esse videatur. Qui enim
molestis assuetus est molestiosa minus curabit. diuine dulce-
dis inmensa copia in quantum huiusmodi non esset et a deo merito-
ria nec tanta laude digna quantum ex feruida caritate tribulatio
patietur prepressa. En plures iuuenimus quam propter elati successibus
deciderunt. quod quod aduersis fracti a spirituali proposito corruerunt

Dentq̄ si in astrologia disciplina flores oīz liberaliū
artiū secreta penetrare si admirabilis i oi sapia appa
reres. hec oīa nō tm̄ ad bonā tibi vitā p̄ferret q̄tū hoc
vñs ad salutē necessariā scilz ex caritate de corde puro
z p̄sciētia bona z fide nō ficta teipm̄ deferere et totū te
deo in omī tribulatioē cōmittē eiusq̄ volūtati parere
patiēter. Nā illud bonis z malis cōmune ē. istud autem
solis electis inesse potest. Tanta est enī p̄minētia etne
glorie ad tp̄ales passioēs vt homo deberet pot̄ eligere
multis ānis igne ardētī torq̄ri q̄ mīmo p̄nio in futu
rū sibi reseruato velle p̄iuari. qz labor cū fine merces
est sine fine. **D**isciplinū. **I**neffabilis pietatis tue cir
ca nos mira dignatio. eo q̄ erga afflictū et desolatū sic
apponis cor tuū esticiā leniēdo. Te nāq̄ dulcīt canēte
āimī mesticia alleuiat. z saltē ad tēpus fugat. vt qd̄ pa
titur leuius homo ferat. Qd̄ si daret optio mallē pot̄
aduersa pati z tua dulcissima cōsolatione sic foueri: q̄
aduersis carere z yncōnē tuā p̄ciosissimā nō habere.
Eya nūc age qd̄ cepisti: qz se quasi nil pati estimat cui
tā dulcīt etna sapia i aduersis cytharizat. **S**apiētia.
Audire vis cytharā spūalis musice pulcre sonātē. sur
sū erigē. z p̄ciosū fructū tp̄aliū aduersitatū diligēt actē
de Sicut ei i cithara corde p̄porcioālī p̄tense sonū red
dit suauē. sic elect̄ quisq̄ dū aduersitate p̄mit. vi qd̄ā
extra se tendit z ad reddēdā celestē melodiā plen̄ ha
bilitat. **S**ciēnd̄ ergo q̄ talis ēbula ab h̄ mūdo quidē
isānissimo vilipēdit. a sumo aut̄ iudice deo p̄ciosa val
de estimat. Ipsa irā iudicis extiguit z eius seueritatē in
aiciā z benignitatē p̄uertit. Qui adūsa p̄ deo libēt pa
tit. xpo passo assimilāt. Jd̄oq̄ ab eo tāq̄ a p̄simili nexu
dilectiois p̄cipuo p̄strigīt fruct̄ ei⁹ balsamatic⁹ ip̄uebt̄
lē p̄stat vigore. Sicut stella matutina solis vicinū nūci
at ortū: sic ēbula hoīs similit̄ facit Et sicut nox tenebro
sa diē p̄cedit luminosam z hyemis asperitas estiualem

añcedit locū dicitatē. sic bonaz mentū internā eternāq̄
ipsa p̄ire solet cōsolationē. Sicut arcus refulgēs inf̄ ne
bular̄ glie signū est dīne pacis ad gen^o humanū sic tri-
bular̄ seuiēs iudiciū est dīne p̄piciationis ad aim cōtri-
tū. ipsa gratie p̄reābula spei totia dilectionis puerpera.
Ipsa actiā vitā suo munimie p̄tegit: et cōtēplationis
oculū subtiliter acuit. Nec ē que hoiez carnalē facit spi-
ritualē. qz sursū mens tēdere cogit. cū se iurta se diffun-
dere p̄hibetur. Mundi hui^o ipsa generat desertionē sed
dīnā parit familiaritatē. Amicos cōsuevit dīnumera-
re. sed gratiā solet augē. Ipsa est arta via. sed secura et
cōpendiosa ducēs ad vitā. O q̄ multi sonno pctōrum
grauissimo obdormierāt z spiritalit̄ pierāt quos infe-
lix absorbuerat iniquitas. qui adueniēte virga correc-
tiois dīne in meliorē vitā sunt cōuersi z conmutati. O
quot sunt in mūdo captiui qui per manū altissimi ve-
lut aīalia idomita z auicule incauate tribulatioibz se
p̄mentibz inclusi tenētur. quibz si facultas adesset ocio
resoluti a statu difugerēt p̄prie salutis. O q̄ti grauissi-
ma cōmisissent pctā si r. d̄ pia dispēsatioē dīna per tri-
bulatioēs p̄seruati fuissent. Quid nāq̄ est qd̄ eque cor-
elatū ac hominē ābiciōsū seipm magis faciat cognoscē
humilitē in seipō cōsistē ac tīmere. p̄prioq̄ paciētī cōscen-
dere doceat. Nec est nutrix huilitatis. doctrix paciētie.
custos virginitatis. cōparat̄r et̄ne felicitatis. Tribula-
habita est adeo salutifera vt vix sit qui ab ei^o se absco-
dat bonitatis asp̄gimie siue. sit de incipiētium numero
vel p̄ficiētū seu etiā p̄fectoz. Rubiginē aufert pctōz i-
cremēta p̄stat virtutū. z vbertatē cōfert grāz. Quid h^o
thesauro p̄ciosissimo vtil^o. Ipsa nāq̄ pctā tollit purga-
tozū minuit. repellit tēptatioēs. sp̄m renouat. sp̄e robo-
rat. cōficiētie affert serenitatē z inf̄noz gaudioz conti-
nuā p̄stat vbertatē Ipsa est potio sanatiua herba fructi-
fera sup̄ oēs herbas paradisi f̄restris. Corp^o corruptibile

castigat quod sed aiaz vegetat immortalē. Anima deuota
saginat tribulatioē sicut rose ac lilia secū datur celesti
roze. Ipsa tribuit sapiāz et hoīnē inexptū exercitatiozē
facit Qui nō est aduersa passus. qd scit. qui nō est tēpta
tus. qualia scit. Ecclesiastici. xxxiii°. Ipsa est donū dei elec
tū virga amorosa. plaga patna. Ipsa volūtarias et re
belles ad se trahē cōsuevit volūtates. Homi paciētī eq
subseruiūt tā aduersa q̄ pspera. amici et iūmici ei equa
liter famulātur. Quotiēs q̄so frendētibz p̄tra te aduer
sariū frenū silētū iposulisti. cū eos per tuā māsuētudīez
patiētīā cordisq̄ hylaritatē ipotētes reddidisti. Ego q̄
cūcta creauī ex nichilo tribulationes iprouisas vnde cū
q̄ sup electos meos īduco. ne eoz imēso priuētur bñfi
cio. Nā virtus per aduersa pbatur. prim⁹ edificatur. de⁹
glorificat. Patientia in aduersis est velut virgula fu
mi ex aromatibus mirre et thuris et vniuersi pulueris
pigmētariū. cui⁹ odor suauissimus ex igne tribulationis
pcedens āte oculos meos iugit ascēdit. et me placabilē
reddit. ac totā celestē curiā in admirationem suspendit
Non tñi solēt hoīnes mūdāni terreno militi strenue in
torneamēto decertātī intēdē. q̄tū tota celestis frequē
tia fauere et intēdere solet homi sp̄iali viriliter militā
ti in via. En oēs sācti fecerūt homi paciētī credētīā. qz
calicē dñi mixtū tribulatione tota vita sua p̄gustauerūt
et nunc ipsum formidolosus adhuc mentibus suadent
et nil malī habere sed esse potum salutiferū omēs vna
nimiter acclamant. virtus paciētīe suscitacioni mortuo
rum et ceterozum comparacioni miraculoz p̄feritur.
Ipsa martiriū confert gloriā. Unde gregorius in omelia
Lum audieritis. rē. Ita dicit. Duo sunt martiriū genera
Unū in mente. aliud in mente simul et actione. Mozi a
persequēte martiriū est in aperto opere. ferre vero cō
tumelias: odientē diligere martiriū est in occulta cogi
tatione. Johānes quidē nequaquā per martiriū finiuit.

sed tamē martir extitit. quia passionē quā nō suscepit i
corpore seruauit in mente. Unde sibiꝛ iacobo deus di-
xit. *Math. xx. c. Calicem meū bibetis.* Patientia uero
est aliena mala equanimiter ppeti. Contra eū quocqꝫ q
mala irrogat nullo dolore morderi. Scriptū est. prima
ad cor. xiii. b. *Caritas patiens est: benigna est.* Patiens
ut aliena mala toleret. Benigna ut etiā eos quos portat
amet. *Uirtus* est itaqꝫ corā hoibꝫ aduersarios tolerare. sz
uirtus corā deo diligē. *Uirtus* autē patientie in stephano
patre cuiusdā monasterii uehemēter exercuerat. ita ut
amicū credēt. qui sibi molestie aliqd irrogasset. Oēs su-
os adūsarios nichil aliud qꝫ adiutores estimabat. Tri-
bus modis paciētie uirtus exerceri solet. A primo pse-
cutioēs damna et cōtumelias. Ab antiquo aduersario
temptata. ad eo autē flagella toleramus. perfecte enī
aduersarius vincitur qñ mens nrā inter tēptamenta
ad delectationē atqꝫ consensū nō trahitur. et inter con-
tumelias proximi custodit ab odio: z inter flagella dei
cōpescit a murmuratioē. Sicut gēmula radians odor
suauit fragrās. z fau⁹ vndiqꝫ distillās. Sic religiosus iſ
frēs suos paciēt amabilis z defect⁹ fratrū patienter por-
tans. *Ad gal. vi. a. Alter alteri⁹ onera portate. zc.* Quid
plura. Nec lingua possz dicē nec litra exprimē qꝫ uile sit
aduersa paciēter sustinē. *Uerūpti h⁹ solū de pmissis a
mēoria tua nō excedat qꝫ tbulati uocant ab hoc mūdo
miseri sed a me cēsēt beati Math. v. a. Beati eritis cū
maledixerit uobis hoies. zc. Et iterū. Beati qꝫ persecuti
onem paciūtur propter iusticiā. zc.* **D**isciplūs. **Q** qꝫ
euidēter nūc apparet quis es. Te namqꝫ esse illā precla-
rā cunctis mortalibꝫ incōparabilē sapientiā manifestis
simū est. que et ueritatē agnitā melliflūo quodā saꝫoze
z suauissima eructatioē ad lucē pducis. nec vllū dubi-
tatioi locū relinqꝫ. **I**deirco mirū nō est si oīa aduersa
libenter patitur qui in eisdem a te tā dulcē consolatur

Pat mi dulcissime ecce nūc pstrat^r grās refero corde de
uoto p oibz aduersitatibz meis psetibz. sed z p trāfactis
q̄bz me huc in hāc horā castigare z erudire dignat^r es
que in quōdā tā graues videbant. qz ex hostili seueri-
tate p̄dire putabant. Sz mirū in modū cūcta bec tribū-
lia tāq̄ nubes matutina velocit trāsierūt. z sic sūt ante
oculos meos te operāte quasi nō fuerit. cogorqz dicere
cū sapiēte. Modicū laboraui z inueni in multā requiē.
Ecliaſtici. li. d. Et enī cū te vnicū cordis mei thesaurū
ex intimis visceribz meis affectuosissime cōplector cū-
ctoꝝ tristabiliū obliuiscor. Nā clamauit ad me z exau-
diā eū. cū ip̄o sū i tribulatioē eripiā eū z glōzificabo eū.

Quā vtile sit passioēs xp̄i iugit̄ i meōria habē. **E**p̄lm̄ xiiii
e rosis ad rosas procedim^r z violas reliquē
do ad lilia pquirenda pperam^r. dū de flozi-
figero germie passionū quozūdā hoinū diu-
noꝝ ad rosiferas passioēs tuas o flos campi
z rosa sine spina cēna sapia sūmo cum desiderio rur-
sus cordis oclōs retorq̄m^r. Per tuā nāqz fructifera ac
venerabilē passionē: cūctoꝝ nobis spūaliū bonoz ma-
teria copiosissime subministrat. Vbi est enī glōria nra
vbi spes z leticia cordis nri Reuera in te vno sūmoꝝ ve-
ro bono z p̄ciosissimo tue passiois thesauro. Et ideo tā
ipreciabilē thesaurū delectat iugit̄ in corde retinē. z cō-
tinue de ip̄o loqui. ac cū ip̄o occupari. Utinā in cordibz
nris nūq̄ marcescat. sed semp rediuua pullulatioē no-
uus existat. felix p̄inde o tu glōziosū lumē oīz eccliaz.
qui mutabilia cūcta supuolās abissū claritatis diuine:
oclis purioribz intueōdo introisti ac v̄ba q̄ nō licz hōi
loq̄ audisti. Scdā ad cori. xii. a. O v̄bū mellifluū. dulce
sup mel z fauū deuotis mētibz iugit̄ ruminandū. de q̄
v̄tutis liquor emanat q̄ miseris largit̄ gaudia salutis
ppinat. **S**ilic̄ z tu o celestis viella suauitate sermois
dulcīt p̄ornata atqz v̄bi cēni diuissia maieſtate illuata